

АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ»

Пустовіт Ю.Ю.,
*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного, фінансового
та інформаційного права
Державного торговельно-економічного університету
ORCID: 0000-0003-1845-7044*

Пустовіт Ю.Ю. Аналіз поняття «адміністративно-правове забезпечення продовольчої безпеки».

У статті здійснено аналіз поняття «адміністративно-правове забезпечення продовольчої безпеки», що є актуальним напрямком досліджень в умовах глобальних викликів та загроз. Продовольча безпека відіграє ключову роль у стабільності держави, забезпечуючи доступ населення до якісних продуктів харчування. У зв'язку з цим адміністративно-правові заходи набувають особливої ваги, оскільки саме вони забезпечують регулювання та контроль у сфері продовольчих ресурсів.

Другий аспект дослідження зосереджений на визначенні сутності адміністративно-правового забезпечення як складної системи заходів, інструментів та процедур, спрямованих на реалізацію державної політики у сфері продовольчої безпеки. Автор пропонує критичний аналіз існуючих підходів до розуміння цієї категорії та надає власне визначення, спираючись на сучасні правові доктрини.

У ході дослідження розглянуто основні нормативно-правові акти, що регулюють питання продовольчої безпеки в Україні, а також проаналізовано зарубіжний досвід. Зроблено акцент на важливості адміністративного контролю та нагляду за виконанням державних програм, що забезпечують наявність достатніх запасів продовольства та доступ до них для населення.

Особлива увага приділяється проблемам правового регулювання в умовах кризових ситуацій, таких як військові конфлікти, економічні кризи або природні катаклізми. Автор підкреслює, що в таких умовах адміністративно-правові механізми повинні бути гнучкими та адаптивними для забезпечення безперебійного функціонування продовольчого сектору.

У статті розглядається адміністративно-правова категорія «продовольча безпека» як ключовий аспект державної політики, що забезпечує стійкість продовольчих систем в умовах сучасних викликів. Автор досліджує сутність продовольчої безпеки через призму адміністративно-правового регулювання, акцентуючи увагу на ролі держави у формуванні ефективних механізмів управління продовольчими ресурсами. Зокрема, стаття аналізує, як правові норми впливають на різні етапи агропромислового виробництва та розподілу продуктів, від землекористування до контролю за безпекою харчової продукції.

Наприкінці автор робить висновок, що адміністративно-правове забезпечення продовольчої безпеки потребує постійного вдосконалення, з урахуванням нових викликів, які постають перед суспільством. Пропонується ряд рекомендацій щодо покращення правового регулювання та посилення ефективності державного контролю у цій сфері.

Ключові слова: продовольча безпека, адміністративно-правова категорія, адміністративно-правове забезпечення, Глобальний індекс продовольчої безпеки, харчові продукти.

Pustovit Yu.Yu. Analysis of the concept of “Administrative-legal provision of food security”.

The article analyzes the concept of “administrative-legal provision of food security,” which is a relevant area of research in the context of global challenges and threats. Food security plays a key role in the stability of the state, ensuring the population’s access to quality food products. In this regard, administrative and legal measures become especially significant, as they regulate and control food resources.

The second aspect of the research focuses on defining the essence of administrative-legal provision as a complex system of measures, tools, and procedures aimed at implementing state policy in the field of food security. The author offers a critical analysis of existing approaches to understanding this category and provides a personal definition based on modern legal doctrines.

The study reviews the main legal acts regulating food security issues in Ukraine and analyzes international experience. Emphasis is placed on the importance of administrative control and oversight over the implementation of state programs that ensure the availability of sufficient food supplies and access to them for the population.

Special attention is given to the problems of legal regulation in crisis situations, such as military conflicts, economic crises, or natural disasters. The author emphasizes that under such conditions, administrative-legal mechanisms must be flexible and adaptive to ensure the uninterrupted functioning of the food sector.

The article examines the administrative-legal category of “food security” as a key aspect of state policy, ensuring the resilience of food systems in the face of modern challenges. The author explores the essence of food security through the lens of administrative-legal regulation, focusing on the state’s role in shaping effective management mechanisms for food resources. In particular, the article analyzes how legal norms affect various stages of agro-industrial production and the distribution of products, from land use to food safety control.

In conclusion, the author argues that the administrative-legal provision of food security requires constant improvement in light of new societal challenges. A series of recommendations are proposed for improving legal regulation and enhancing the effectiveness of state control in this area.

Key words: food security, administrative-legal category, administrative-legal provision, Global Food Security Index, food products.

Постановка проблеми. Дослідження терміну «адміністративно-правове забезпечення продовольчої безпеки» пов’язане з кількома проблематичними аспектами:

1. **Неоднозначність визначення терміну.** Продовольча безпека як явище може мати різні підходи до трактування, що залежить від політичних, економічних та соціальних умов у конкретній країні. Відповідно, адміністративно-правове забезпечення цього явища може також інтерпретуватися по-різному.

2. **Складність правового регулювання.** Адміністративно-правове забезпечення продовольчої безпеки включає в себе широкий спектр правових норм, які стосуються сільського господарства, охорони здоров’я, торгівлі, екології тощо. Узгодження цих сфер може бути важким, особливо у випадках, коли виникають колізії між нормами національного та міжнародного права.

3. **Динамічність законодавства.** Законодавство в сфері продовольчої безпеки швидко змінюється, оскільки воно повинно адаптуватися до нових викликів, таких як зміни клімату, міжнародні конфлікти, економічні кризи або пандемії. Це ускладнює дослідження, оскільки необхідно враховувати актуальні зміни.

4. **Міждисциплінарний підхід.** Продовольча безпека є багатовимірною проблемою, що потребує врахування не лише юридичних, але й економічних, соціальних, технологічних і екологічних аспектів. Це створює виклик для юристів, які досліджують цю тему, оскільки вони повинні розуміти ці різні сфери знань.

5. **Міжнародний контекст.** У багатьох країнах продовольча безпека регулюється міжнародними договорами та організаціями (наприклад, СОТ, ФАО). Це додає складнощів у дослідження, оскільки необхідно враховувати не тільки національні, але й міжнародні правові норми та стандарти.

6. **Проблема ефективного контролю та моніторингу.** Часто виникають труднощі з тим, як саме реалізуються законодавчі акти, які механізми контролю і моніторингу за продовольчою безпекою є ефективними, що також може ускладнювати дослідження цього терміну.

Ці проблеми вимагають комплексного підходу та глибокого аналізу на рівні законодавства, політики та практичної реалізації.

Мета дослідження. Метою даного дослідження є проведення комплексного аналізу поняття «адміністративно-правове забезпечення продовольчої безпеки» з урахуванням сучасних викликів та загроз, а також визначення ключових аспектів правового регулювання у цій сфері. Дослідження спрямоване на виявлення проблемних зон у чинному законодавстві та розробку рекомендацій

щодо вдосконалення адміністративно-правових механізмів забезпечення продовольчої безпеки в Україні, зокрема через аналіз міжнародного досвіду і вивчення його застосування в національних умовах.

Стан опрацювання проблематики. Питання продовольчої безпеки України є об'єктом численних досліджень як на національному, так і міжнародному рівнях. За останні роки проблеми, пов'язані з продовольчою безпекою, особливо загострилися в умовах військової агресії, економічних потрясінь та змін клімату. У багатьох наукових працях та аналітичних звітах обговорюється вплив цих факторів на здатність України забезпечувати стабільне постачання продуктів харчування як на внутрішньому ринку, так і для експорту.

Загальні аспекти та правові засади адміністративно-правового забезпечення були розглянуті в роботах таких дослідників, як О. Бандурка, Ю. Дубко, І. Зозуля, Р. Калюжний, О. Комісаров, В. Крутов, С. Кузніченко, В. Олефір, О. Остапенко, В. Петков, А. Подоляка, О. Ярмиш та інших. Усі ці автори відзначають, що як у науковій сфері адміністративного права, так і в практиці державних органів відсутнє чітке визначення терміну «адміністративно-правове забезпечення».

Одним з ключових джерел є аналітичні звіти Організації з продовольства та сільського господарства ООН (FAO), які регулярно публікують оцінки стану продовольчої безпеки в Україні. Останні звіти FAO зосереджують увагу на викликах, які постали перед українським аграрним сектором у зв'язку з військовим конфліктом, скороченням площ посівів та пошкодженням інфраструктури. Ці дослідження пропонують шляхи покращення ситуації через впровадження більш ефективних механізмів управління продовольчими ресурсами та підтримку малих і середніх агро-виробників.

Виклад основного матеріалу. Термін «адміністративно-правове забезпечення» все частіше застосовується для позначення адміністративно-правових процесів, явищ і видів діяльності, що виникають або реалізуються в різних галузях державного управління. Питання адміністративно-правового забезпечення поступово набуває статусу постійного об'єкта сучасних досліджень у сфері адміністративного права. Більше того, існує обґрунтоване припущення, що це поняття стане ключовим у рамках адміністративного права [1, с. 37].

Як зазначає І. Шопіна, «в останні роки спостерігається зростання значущості категорії «адміністративно-правове забезпечення». Її особливістю є зміщення акценту в процесі прийняття рішень від волі держави до інтересів людини та громадянського суспільства. Адміністративно-правове забезпечення передбачає, що мета прийняття правових норм формується насамперед у рамках системи публічного адміністрування. Цю мету визначають суб'єкти громадянського суспільства та підприємницької діяльності, для яких певні зміни в структурі суспільних відносин є необхідними. В такому контексті завданням держави є створення або зміна умов за допомогою правових інструментів, що дозволять найбільш ефективно досягти поставлених цілей цих суб'єктів» [2, с. 143].

У сучасній науковій літературі термін «правове забезпечення» використовується досить широко. Раніше стверджувалося, що правове забезпечення охоплює сукупність правил управлінського порядку, які можуть і повинні бути впорядковані за допомогою правових норм і засобів. Деякі вчені трактують це поняття як реалізацію, захист і охорону прав і свобод або як їх закріплення. Окремі представники юридичної науки повністю прирівнюють це поняття до категорії «охорона» [3, с. 14].

В. Ліпкан вважає, що правове забезпечення слід розуміти як створення та підтримання на належному рівні конструктивних організаційно-функціональних характеристик систем управління через вплив і впорядкування всього спектра юридичних засобів, таких як правові норми, правовідносини, права та обов'язки, акти тощо [4, с. 520].

У деяких дослідженнях зміст аналізованої категорії пояснюється через сутнісне трактування понять «право» та «забезпечувати» [5, с. 35-36; 4, с. 50-51].

Так, аналізуючи правовий компонент у цій концептуальній конструкції, автори мали на увазі об'єктивне право в усій його багатогранності [6, с. 35-36]. У свою чергу, термін «забезпечувати» вони трактували як надання чогось у необхідній кількості; створення повного і достатнього комплексу умов для реалізації чогось; а також як надання гарантій [7, с. 124].

З огляду на викладене, можна зробити висновок, що «правове забезпечення» є складною та багатогранною юридичною категорією.

Другий елемент цієї категорії, термін «забезпечити», у вітчизняних словниках трактується як «створювати надійні умови для виконання чогось; гарантувати щось; захищати чи охороняти ко-

гось або щось від небезпеки» [8, с. 281]. Він проявляється через три складові: 1) закріплювати; 2) гарантувати; 3) охороняти.

Цілком логічним виглядає поширене в юридичній літературі твердження, що правове забезпечення слід розглядати у двох аспектах. По-перше, як діяльність уповноважених державних органів у виконанні їхніх функцій. По-друге, як результат цієї діяльності, що проявляється у фактичному здійсненні правових норм, а також прав і свобод громадян [9].

У деяких джерелах адміністративно-правової літератури також підкреслюється необхідність врахування двоїстого характеру терміна «забезпечення»: це як сукупність гарантій, так і процес, діяльність органів державної влади зі створення умов, необхідних для реалізації прав і свобод громадян [6, с. 51]. Отже, слід розглядати статичний і динамічний аспекти поняття «правове забезпечення». Зокрема, встановлені державою гарантії виступають як статична складова, а діяльність державних органів у процесі їх реалізації – як динамічна [10, с. 37].

Як справедливо відзначив К. Степаненко, загально визнано, що дослідження цієї правової категорії, проведені в радянський і сучасний періоди, призвели до: 1) виокремлення двох окремих блоків цього процесу – гарантування прав і свобод та створення умов для їх реалізації; 2) включення до поняття забезпечення таких елементів, як компетенція, охорона та захист. Сучасний період вирізняється різноманітністю визначень і тлумачень терміна «забезпечення» в національних нормативно-правових актах [11, с. 8].

У юридичній літературі також існують інші визначення терміна «правове забезпечення»: це вплив на права і свободи громадян через використання певних юридичних інструментів, насамперед правових норм [12, с. 160]; а також цілеспрямований вплив на поведінку людей та суспільні відносини за допомогою правових (юридичних) засобів [13, с. 52].

М. Прохоренко вважає, що правове забезпечення являє собою сукупність організаційно-правових заходів, спрямованих на нормативне врегулювання, належне застосування та реалізацію правових норм з метою забезпечення законності в діяльності державного органу. Науковець підкреслює, що до складу правового забезпечення входять такі заходи: нормативне врегулювання – комплекс дій щодо прийняття, зміни чи скасування актів уповноваженими суб'єктами за встановленою процедурою; нормативне застосування – владно-організаційна діяльність уповноважених органів і посадових осіб щодо прийняття індивідуально-правових рішень у процедурно-процесуальному порядку; реалізація норм — дотримання, виконання та використання правових норм суб'єктами у їх практичній діяльності [14, с. 251–254].

К. Барсуков пропонує розглядати поняття «правове забезпечення» у двох аспектах: 1) як діяльність державних органів, уповноважених виконувати свої функції; 2) як результат цієї діяльності, що знаходить вираження у фактичному здійсненні правових норм, а також прав і свобод громадян [9].

О. Костюченко пропонує дещо інший підхід до правового забезпечення. Описуючи його ключові ознаки, автор зазначає: «Якщо виключити правові норми, які формують умови для реалізації прав і свобод, забезпечення втратить свою нормативність і перестане бути правовим. Без засобів реалізації прав і свобод закріплені норми права втрачають свою дієвість, а відсутність гарантій позбавляє державу обов'язку створювати умови для користування правами і свободами. Відсутність охорони не дозволяє запобігати порушенням, а без захисту неможливо відновити порушені права. Вилучення з цього процесу безперервної діяльності суб'єктів права робить неможливим саме забезпечення – від створення правових умов для реалізації прав і свобод до їх охорони і, в разі необхідності, захисту порушених прав». Таким чином, за словами автора, правове забезпечення – це безперервна діяльність суб'єктів права в межах їх компетенції, яка включає створення правових умов і використання всіх правових засобів для закріплення, реалізації, гарантування, охорони та захисту прав і свобод осіб і їхніх груп» [3, с. 15].

Згоджуючись з цим підходом до правового забезпечення, звернемо увагу на аналіз його похідного поняття – «адміністративно-правове забезпечення».

Адміністративно-правове забезпечення як галузеве поняття здебільшого не отримує належного висвітлення в наукових роботах. Дослідження з адміністративного права зазвичай не пропонують чіткого визначення цього терміна, залишаючи його на розсуд читача та зосереджуючись лише на окремих аспектах або ознаках адміністративно-правового забезпечення.

Наприклад, С. Лукаш у своїй праці «Нормативно-правове забезпечення ефективності управлінської діяльності ОВС України» досліджує стан правового забезпечення управлінської діяль-

ності в ОВС України, розглядає нормативне забезпечення як ключовий інструмент управління в органах внутрішніх справ, а також аналізує теоретичні та практичні аспекти ефективності управлінської діяльності та основні напрямки вдосконалення нормативно-правового забезпечення для підвищення її ефективності [15].

Н. Тиндик у своєму дослідженні адміністративно-правового забезпечення імміграційного процесу правоохоронними органами в Україні зосередила увагу на міжнародному та національному досвіді адміністративно-правового регулювання імміграційних процесів, а також проаналізувала адміністративно-правові аспекти механізму протидії нелегальній імміграції в Україні [16].

М. Запорожець, досліджуючи адміністративно-правове забезпечення діяльності місцевих загальних судів України, приділив увагу внутрішньоорганізаційній діяльності судів як об'єкту адміністративно-правового регулювання. Він також розглянув окремі внутрішньоорганізаційні відносини в місцевих загальних судах та їх адміністративно-правове регулювання, а також питання адміністративної відповідальності в контексті адміністративно-правових засобів забезпечення діяльності судів [17].

Наукові досягнення в галузі адміністративного права дозволяють зробити висновок, що природа цього поняття не дозволяє повністю розкрити поняття «адміністративно-правового забезпечення» без урахування такої важливої характеристики, як діяльність державних органів у межах їхньої компетенції, спрямована на виконання основних функцій і завдань.

Науковці в галузі адміністративного права по-різному інтерпретують це поняття. Наприклад, І. Іерусалімова, вивчаючи механізм адміністративно-правового забезпечення прав і свобод людини та громадянина, дійшла висновку, що «адміністративно-правове забезпечення передбачає передусім регулювання суспільних відносин за допомогою норм адміністративного права, які виникають під час і для реалізації прав і свобод людини та громадянина, а також вплив на ці відносини через елементи, передбачені законодавством» [18, с. 83].

Т. Корж-Ікаєва, досліджуючи питання адміністративно-правового забезпечення прав і свобод неповнолітніх, запропонувала таке визначення: «адміністративно-правове забезпечення прав і свобод неповнолітніх — це сукупність адміністративно-правових заходів та інструментів, спрямованих на створення умов для ефективної реалізації, охорони, захисту та відновлення порушених прав і свобод неповнолітніх» [19, с. 45].

О. Дручек, досліджуючи адміністративно-правове забезпечення прав, свобод та інтересів дитини органами внутрішніх справ України, зазначає: «адміністративно-правове забезпечення слід розуміти як діяльність держави, спрямовану на впорядкування суспільних відносин за допомогою спеціального механізму, що включає їх юридичне закріплення, охорону, реалізацію та розвиток» [7, с. 126-127].

В. Головка розглядає адміністративно-правове забезпечення прав учасників дорожнього руху як діяльність органів державної влади, що регламентована нормами законодавства та спрямована на створення умов для реалізації, охорони і захисту прав громадян як учасників дорожнього руху за допомогою адміністративно-правових засобів [20, с. 7].

Г. Римарчук вважає, що адміністративно-правове забезпечення права інтелектуальної власності полягає у впорядкуванні суспільних відносин, їх юридичному закріпленні, охороні, реалізації та розвитку, здійснюваному державою за допомогою правових норм, приписів та відповідних засобів [21, с. 8].

В. Марчук визначає адміністративно-правове забезпечення встановленого порядку управління як створення і підтримання умов для дотримання вимог цього порядку через використання адміністративно-правових засобів у правовій сфері [22, с. 9].

А. Філіппов визначає адміністративно-правове забезпечення безпеки цивільної авіації як механізм регулювання суспільних відносин у сфері цивільної авіації в Україні, що охоплює правові норми, правовідносини та процес їх реалізації через передбачені в цих нормах форми і методи [23, с. 8–10].

О. Гумін і Є. Пряхін узагальнили різні підходи до сутності та змісту адміністративно-правового забезпечення, представлені в адміністративно-правових дослідженнях. Згідно з їхніми висновками, варто звернути увагу на тлумачення сутності адміністративно-правового забезпечення як процесу впорядкування суспільних відносин уповноваженими державними органами, із подальшим закріпленням цього процесу та його результатів через правові норми, а також їх охорону, реалізацію та розвиток [24; 25].

І. Шопіна зазначає, що адміністративно-правове забезпечення є системою адміністративно-правових інструментів, способів і процедур їх легалізації, спрямованих на створення умов для всебічної реалізації прав, свобод та інтересів людини, громадянського суспільства, суб'єктів підприємницької діяльності та інших учасників адміністративно-правових відносин [2, с. 143-144].

І. Личенко вважає, що поняття адміністративно-правового забезпечення повинно ґрунтуватися на традиційних підходах до змісту базової категорії правового забезпечення, таких як «процеси реалізації, захисту та охорони прав і свобод» або «закріплення прав і свобод», а також повне ототожнення з категорією «охорона». У своєму дослідженні, присвяченому екологічній безпеці, авторка підкреслює, що адміністративно-правове забезпечення являє собою сукупність адміністративно-правових гарантій та засобів діяльності [26, с. 165–168].

І. Хитра визначає адміністративно-правове забезпечення як «здійснення органами влади правових, організаційно-технічних та інших комплексних заходів, спрямованих на регулювання відносин через юридичні норми» [27, с. 6-7].

А. Матвійчук, досліджуючи проблеми адміністративно-правового забезпечення регуляторної політики, визначає це поняття як процес регулювання суспільних відносин, здійснюваний уповноваженими державними органами відповідно до норм адміністративного права. Ці органи відповідають за виконання регуляторної функції держави та реалізацію її регуляторної політики [28, с. 110].

В. Бойко зазначає, що адміністративно-правове забезпечення загалом являє собою сукупність дій публічної адміністрації, спрямованих на створення оптимальних умов для функціонування державного механізму. Це включає прийняття владно-публічних приписів, здійснення розпорядчої діяльності, координацію різних суб'єктів публічної адміністрації, а також виконання інших організаційно-правових дій з метою правового впливу на суспільні відносини та захисту прав, свобод і законних інтересів громадян [29, с. 97-98].

В. Сірко, досліджуючи адміністративно-правове забезпечення волонтерської діяльності, підкреслює, що його здійснюють уповноважені суб'єкти за допомогою правових норм через спеціальний механізм впорядкування, закріплення, реалізації, захисту та охорони суспільних відносин [30].

У зазначених роботах науковці зосереджують увагу на вирішенні досліджуваної проблеми, що дозволило виокремити її основні ознаки. Запропоновані визначення підтверджують унікальність поняття «адміністративно-правове забезпечення» та його самостійність у юридичній термінології.

Більшість сучасних дослідників, аналізуючи питання адміністративно-правового забезпечення, зосереджують увагу не стільки на об'єкті забезпечення, такому як продовольча безпека в нашому випадку, скільки на «самостійності» адміністративного права та специфіці адміністративно-правового регулювання суспільних відносин.

Наприклад, К. Бриль у своєму дослідженні адміністративно-правового забезпечення децентралізації державної влади в Україні зазначає, що «адміністративне право є самостійною галуззю, яка регулює суспільні відносини в сфері державного управління, а також впливає на організаційні процеси в межах законодавчих вимог. У процесі становлення демократичної соціальної держави адміністративно-правове забезпечення сприяє регламентації відносин у сфері виконавчої влади для реалізації процесів та забезпечення ефективного державного управління» [31, с. 24]. Варто також зазначити, що «адміністративно-правове забезпечення» не має чіткого законодавчого визначення.

У сучасній українській мові слова «адміністративно-», «адміністративний» мають такі значення: 1. Те, що стосується адміністрації. 2. Властиве адміністратору, організаторське [8, с. 12]. Слова «правове», «правовий» означають те, що стосується права [8, с. 1101], а «забезпечення» має такі значення: 1. Дія, що полягає в постачанні, задоволенні, наданні, створенні, гарантуванні, захисті, охороні. 2. Матеріальні засоби для існування. 3. Сукупність математичних, програмних, мікропрограмних і апаратних засобів для автоматичної обробки даних за допомогою цифрових обчислювальних машин і пристроїв [8, с. 375].

Автори Великого тлумачного словника сучасної української мови також зазначають, що «організаційне забезпечення» є сукупністю документів, які визначають організаційну структуру, права та обов'язки персоналу і користувачів під час експлуатації системи [8, с. 375].

Вказівка на адміністративно-правовий характер забезпечення дозволяє виокремити його основні риси, такі як: державна значущість, публічно-правова природа; регламентованість нор-

мами адміністративного права; використання різноманітних адміністративно-правових засобів (норм, форм і методів діяльності суб'єктів, адміністративно-правових відносин тощо); багато-суб'єктність; переважно імперативний характер, пов'язаний із забезпеченням адміністративного впливу; захищеність від правопорушень, головним чином нормами адміністративного права та іншими [32, с. 10].

Особливість «адміністративно-правового забезпечення» полягає в наступному:

1. адміністративне право за своєю суттю повинно визначатися як «право забезпечення і захисту прав людини», що є ключовою ідеєю сучасної трансформації теорії та практики українського адміністративного права [33, с. 67];

2. адміністративне право охоплює правовідносини, що стосуються державного управління;

3. однією з найважливіших правових форм управління є створення правових актів, оскільки вони є основним організаційним засобом для вирішення завдань, поставлених перед управлінськими органами;

4. адміністративне право регулює суспільні відносини управлінського характеру, що виникають у процесі організації та здійснення виконавчої і розпорядчої діяльності органами виконавчої влади, а також в межах внутрішньоорганізаційної діяльності інших державних органів [34].

З викладеного можна зробити висновок, що особливість адміністративно-правового забезпечення полягає не лише в особливостях адміністративних норм та адміністративно-правового регулювання, але й у тому, що саме адміністративне право дозволяє розкрити форми та методи діяльності органів державної влади. На нашу думку, адміністративно-правове забезпечення – це безперервна діяльність суб'єктів права в сфері державного управління, спрямована на створення правових умов для закріплення, реалізації, гарантування, охорони та захисту прав і свобод осіб та їхніх груп.

Конкретний зміст поняття «адміністративно-правове забезпечення» значною мірою залежить від того, який суб'єкт (або суб'єкти) його здійснює, а також від вектора його спрямованості, тобто від об'єкта або конкретного предмета адміністративно-правового впливу. У нашому випадку об'єктом адміністративно-правового забезпечення є таке важливе і складне явище суспільного та державного життя, як продовольча безпека.

Висновки. Аналіз поняття «адміністративно-правове забезпечення продовольчої безпеки» свідчить про важливість системного підходу до правового регулювання в умовах постійних змін глобального і національного контексту. Продовольча безпека виступає не лише як економічна категорія, але й як один із ключових чинників національної безпеки, що потребує належної уваги з боку держави. Враховуючи сучасні виклики, такі як кліматичні зміни, зростання населення, військові конфлікти та економічні кризи, адміністративно-правові механізми повинні бути ефективними, адаптивними та гнучкими для забезпечення стабільного функціонування продовольчих ринків і доступу до якісних харчових продуктів.

Однак, як показало дослідження, існуюче правове регулювання продовольчої безпеки не завжди встигає відповідати на нові виклики. Висновок, що адміністративно-правове забезпечення продовольчої безпеки потребує постійного вдосконалення, є цілком виправданим. Зміни в законодавстві повинні бути направлені на запровадження більш ефективних механізмів моніторингу та контролю за станом продовольчих ресурсів, а також на покращення координації між державними органами та іншими суб'єктами, задіяними у сфері продовольчої безпеки.

Таким чином, адміністративно-правове забезпечення продовольчої безпеки є невід'ємною частиною загальної системи національної безпеки, яка повинна постійно оновлюватися та вдосконалюватися у відповідь на нові виклики сучасного світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ігонін Р. Проблема доктринального визначення поняття «адміністративно-правове забезпечення». *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2015. № 2(40). С. 37–43.
2. Шопіна І.М. Феномен адміністративно-правового забезпечення в адміністративному праві. *Наука і правоохорона*. 2018. № 4. С. 141–145.
3. Костюченко О.Є. Визначення поняття «правове забезпечення». *Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України*. 2015. № 1(68). С. 11–16.
4. Теорія управління в органах внутрішніх справ: навч. посіб., за ред. Ліпкана В.А., Київ : КНТ, 2007. 884 с.

5. Шкребець Є.Ф. Адвокатура України: адміністративно-правове забезпечення діяльності на сучасному етапі: дис.... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2016. 220 с.
6. Клименко О.В. Адміністративно-правове забезпечення державної регуляторної політики у сфері господарювання: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2015. 227 с.
7. Дручек О.М. Поняття адміністративно-правового забезпечення прав, свобод та інтересів дитини органами внутрішніх справ України. *Форум права*. 2013. № 2. С. 123–128.
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і головн. ред. В.Т. Бусел. Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
9. Барсуков К.В. Адміністративно-правове забезпечення проходження служби працівниками органів внутрішніх справ у складі міжнародних миротворчих підрозділів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2010. 20 с.
10. Ігонін Р.В. Поняття адміністративно-правового забезпечення функціонування системи судів загальної юрисдикції. *Адвокат*. 2011. № 1(124). С. 36–40.
11. Степаненко К.В. Адміністративно-правове забезпечення прав і свобод громадян України за кордоном: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Дніпропетровськ. 2009. 19 с.
12. Олійник А.Ю., Гусарев С.Д., Слюсаренко О.Л. Теорія держави і права: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2001. 176 с.
13. Цвік М.В., Ткаченко В.Д., Богачова Л.Л., Петришин О.В. та ін. Загальна теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. освіти. за ред. Цвік М.В. Харків: Право, 2002. 432 с.
14. Прохоренко М.М. Правове забезпечення: теоретико-правовий аналіз. *Стан та перспективи реформування сектору безпеки і оборони України: матеріали наук.-практ. конф.*, м. Київ, 25-26 лист. 2016 р. Київ, 2016. С. 359–363.
15. Лукаш С.С. Нормативно-правове забезпечення ефективності управлінської діяльності ОВС України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2002. 18 с.
16. Тиндик Н.П. Адміністративно-правове забезпечення правоохоронними органами імміграційного процесу в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Ірпінь, 2004. 20 с.
17. Запорожець М.П. Адміністративно-правове забезпечення діяльності місцевих загальних судів України: дис.... наук. ступеня канд. юр. наук: 12.00.07. Харків, 2004. 18 с.
18. Іерусалімова І.О. Механізм адміністративно-правового забезпечення прав і свобод людини та громадянина: дис.... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2006. 205 с.
19. Корж-Ікаєва Т.Г. Адміністративно-правове забезпечення прав і свобод неповнолітніх: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. 2008. 219 с.
20. Головка В.А. Адміністративно-правове забезпечення захисту соціальних та економічних прав учасників дорожнього руху в Україні: проблеми теорії та практики: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2011. 20 с.
21. Римарчук Г.С. Адміністративно-правове забезпечення права інтелектуальної власності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Львів, 2013. 18 с.
22. Марчук В.І. Адміністративно-правове забезпечення встановленого порядку управління в Україні органами внутрішніх справ: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Львів, 2011. 19 с.
23. Філіппов А.В. Адміністративно-правове забезпечення безпеки цивільної авіації в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Ірпінь, 2010. 19 с.
24. Гумін О.М., Пряхін Є.В. Адміністративно-правове забезпечення: поняття та структура. *Наше право*. 2014. № 4. С. 46–50.
25. Балинська О.М., Яценко В.А. Принципи діалектики та метафізики (формальної логіки) у праві. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 3 «серія юридична» С. 259–268.
26. Личенко І. Поняття та ознаки адміністративно-правового забезпечення екологічної безпеки в Україні. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Юридичні науки: збірник наукових праць. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. № 876. С. 163–169.
27. Хитра І.Я. Адміністративно-правове забезпечення діяльності банків в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2011. 17 с.

28. Матвійчук А. Адміністративно-правове забезпечення державної регуляторної політики. *Підприємство, господарство і право: науково-практичний юридичний журнал*. 2019. № 1. С. 108–111.
29. Бойко В. Поняття та зміст адміністративноправового забезпечення ефективності функціонування судової влади України. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 1. С. 96–100.
30. Сірко В.С. Поняття адміністративно-правового забезпечення волонтерської діяльності в Україні. *Електронне наукове фахове видання з юридичних наук «Правова просвіта»*. 2018. № 8.
31. Бриль К.І. Адміністративно-правове забезпечення децентралізації державної влади в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2017. 413 с.
32. Левківська В. Адміністративно-правове забезпечення національної безпеки. *Київський часопис права*. 2022. № 4. С. 83–88.
33. Авер'янов В.Б. Виконавча влада і адміністративне право. Київ: Вид. дім «Ін Юре», 2002. 668 с.
34. Кісіль З.Р. Адміністративне право: навч. посіб. 3-те вид., Київ: ЦУЛ, 2011. 696 с.